

Assen, 28 januari 2022

Ons kenmerk 202200317-00983286

BESLUIT VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DRENTHE INZAKE ONTHEFFING OP BASIS VAN HOOFDSTUK 3 VAN DE WET NATUURBESCHERMING (WNB)

Ontheffinghouder : ProRail
Activiteit : Vangen en verplaatsen van bever nabij spoortalud ProRail
Locatie : Glimmen-De Punt

Deze ontheffing wordt verleend voor de periode vanaf het moment van afgifte tot en met 31 december 2022.

Besluit

Gedeputeerde Staten van Drenthe (GS) hebben besloten op basis van bijgevoegde motivering (zie bijlage 1) een ontheffing te verlenen aan ProRail voor wat betreft de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5 lid 1 en 2 van de Wnb waar het gaat om het vangen van en het opzettelijk verstoren van de bever, artikel 3.6 lid 2 van de Wnb waar het gaat om het onder zich hebben of vervoeren van de bever en artikel 3.34 lid 1 van de Wnb voor wat betreft het uitzetten van de bever op een geschikte locatie.

Met toepassing van artikel 3.25 lid 4 verleend GS daarnaast ontheffing voor het in artikel 3.24 lid 2 en artikel 3.25 lid 1 gestelde en wijst de volgende vangmiddelen daarbij aan:

- vangkooien, transportkooien/-kisten;
- kastvallen;
- vangnetten;
- vangstok.

De ontheffing wordt verleend onder de volgende voorschriften:

1. Algemene voorschriften

- 1.1 De ontheffing wordt slechts voor de hierboven beschreven verbodsbepalingen en genoemde soort verleend.
- 1.2 Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden of handelingen die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
- 1.3 De ontheffinghouder dient onverwijld contact op te nemen met de Provincie Drenthe indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschriften 1.1 en 1.2 noodzakelijk zijn.
- 1.4 Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk en aansprakelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

- 1.5 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een afschrift van deze ontheffing en de bijbehorende brief op de locatie van de werkzaamheden aanwezig te zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- 1.6 De ontheffinghouder dient, zodra de datum van de noodzakelijke vangactie bekend is, hiervan melding te maken bij de Provincie Drenthe. Dit kan door een e-mail te sturen naar vth@drenthe.nl.
- 1.7 Het kan voorkomen dat de in de ontheffing gestelde termijn niet voldoende is om de werkzaamheden waarop de ontheffing betrekking heeft uit te voeren. In dat geval dient de ontheffinghouder, minimaal vier maanden voor het verstrijken van deze termijn een nieuwe aanvraag in te dienen. Dit voorkomt onnodige vertraging van het project.

2. Specifieke voorschriften

- 2.1 De in dit besluit beschreven voorschriften dienen in een ecologisch werkprotocol te worden opgenomen. Dit ecologisch werkprotocol dient op de locatie (papier of digitaal) aanwezig te zijn en dient onder betrokken werknemers, met name ook de uitvoerenden op de locatie, bekend te zijn. Werkzaamheden dienen conform dit protocol te worden uitgevoerd.
- 2.2 Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden dient een (ecologisch) logboek bijgehouden te worden. Uit dit logboek moet aantoonbaar blijken wanneer en op welke wijze de hier beschreven voorschriften zijn uitgevoerd. Dit logboek moet op verzoek worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
- 2.3 De werkzaamheden worden uitgevoerd zoals beschreven in het protocol bij het beverbeheerplan (Bos *et al.* 2020) en de mail d.d. 28 januari 2022 van Bureau Biota en ProRail.

Wegvangen en verplaatsen

- 2.4 De bever dient weggevangen te worden door een deskundige op het gebied van de bever en met aantoonbare ervaring met het wegvangen, vervoeren en uitzetten van bevers.
- 2.5 Er mogen meerdere vangkooien geplaatst worden. Deze kooien dienen uitgerust te zijn met digitale (sms-)melders waarmee personen verantwoordelijk voor het vangen melding krijgen wanneer een kooi dichtvalt en direct ter plaatse kunnen komen.
- 2.6 Indien nodig mag gebruik gemaakt worden van een vangnet en/ of vangstok.
- 2.7 Na het vangen in de vangkooi dient de bever direct overgeplaatst te worden in een transportmodule, waarna de bever zo snel mogelijk met een daarvoor geschikt vervoermiddel naar de uitzetlocatie getransporteerd wordt.
- 2.8 De bever dient vervolgens zo spoedig mogelijk (binnen uiterlijk 12 uur nadat deze gevangen is) uitgezet te worden op de locatie die voorafgaand hieraan is afgestemd met bevoegd gezag en met de betreffende terrein beherende organisatie(s). De locatie moet in een omgeving liggen met dezelfde of betere (ecologische) functionaliteiten dan de huidige, niet duurzame beverlocatie.

3. Zorgplicht

- 3.1 De ontheffinghouder dient voldoende zorg in acht te nemen voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden waardoor de effecten beperkt of ongedaan gemaakt worden.

- 3.2 In navolging van het voorgaande voorschrift dient de ontheffinghouder rekening te houden met de aanwezigheid van mogelijk broedende vogels. Voorafgaand aan de werkzaamheden dient de ecoloog het terrein te inspecteren op in gebruik zijnde nesten. Als deze worden aangetroffen dienen maatregelen getroffen te worden die verstoring zo veel mogelijk voorkomen. Indien dit niet mogelijk is dienen de werkzaamheden te worden uitgesteld tot na het broedseizoen of tot het moment dat er geen broedende vogel meer aanwezig is. Het plangebied moet hiervoor worden vrijgegeven door de deskundige.

Gedeputeerde Staten voornoemd,
namens dezen,

A. Venekamp,
Teammanager Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

Afschrift aan:

- Bureau Biota (digitaal)
- Altenburg & Wymenga (digitaal)
- het Drents Landschap (digitaal)
- Staatsbosbeheer (digitaal)
- het College van Burgemeester en Wethouders van Tynaarlo (digitaal)
- het College van Burgemeester en Wethouders van Noordenveld (digitaal)
- RVO (digitaal)

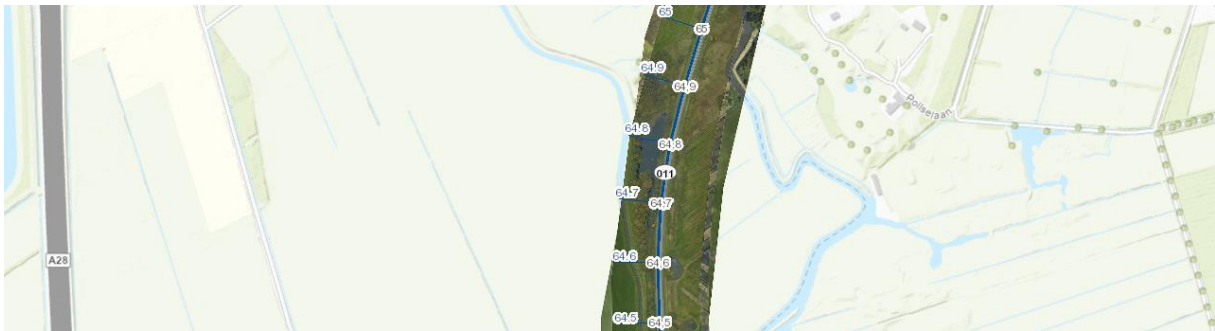
Bezwaar

Belanghebbenden die het niet eens zijn met dit definitieve besluit, kunnen binnen zes weken na de dag van verzending van dit besluit een bezwaarschrift indienen bij het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe. Voor meer informatie over de bezwaarprocedure zie <http://provincie.drenthe.nl/loket/bezwaarschriften>.

BIJLAGE 1: MOTIVERING BIJ BESLUIT

1. Aanvraag en procesverloop

Op 28 januari 2021 hebben wij een aanvraag ontvangen voor een ontheffing van de Wnb van ProRail (hierna ontheffinghouder). Op 28 januari heeft de ontheffinghouder ons, naar aanleiding van de door ons gestelde vragen, aanvullende informatie toegestuurd. De aanvraag heeft betrekking op het herstellen van het spoortaalud van ProRail bij Glimmen - De Punt, gelegen in de gemeente Tynaarlo. De ontheffinghouder heeft een ontheffing aangevraagd voor de verbodsbepalingen genoemd in artikel 3.5 lid 1 en 2 en artikel 3.6 lid 1 van de Wet natuurbescherming (hierna: Wnb) voor wat betreft de bever. Daarnaast is het noodzakelijk om ontheffing te verlenen voor artikel 3.34 lid 1 van de Wnb om de eventueel gevangen bever uit te kunnen zetten op een andere locatie.

Figuur 1: locatie van de graverij in het spoortaalud van de bever bij De Glimmende Punt

2. Wettelijk kader

2.1 *Habitatrichtlijn, bijlage II van verdrag van Bern en Bijlage I van verdrag van Bonn*

De bever is een beschermde inheemse soort als bedoeld in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of Bijlage I bij het Verdrag van Bonn en is zodoende beschermd op grond van artikel 3.5 van de Wnb.

- Op grond van artikel 3.5 lid 1 van de Wnb is het verboden om in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage 1 bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen.
- Op grond van artikel 3.5 lid 2 van de Wnb is het verboden om dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren.
- Op grond van artikel 3.6 lid 2 van de Wnb is het verboden, anders dan voor verkoop, dieren of planten als bedoeld in het eerste lid onder zich te hebben of te vervoeren
- Op grond van artikel 3.34 lid 1 van de Wnb is het verboden om dieren of eieren van dieren uit te zetten.

2.4 *Beoordelingsgronden ontheffing verlening*

Op grond van artikel 1.10 lid 3 van de Wnb dienen wij bij het afgeven van een ontheffing op grond van de Wnb rekening te houden met de vereisten op economisch, sociaal en cultureel gebied en de regionale en lokale bijzonderheden. In dit geval zien wij, deze belangen in acht genomen, geen reden om de ontheffing anders vorm te geven.

Uit de relevante wet- en regelgeving blijkt dat de aangevraagde ontheffing alleen kan worden verleend als er geen andere bevredigende oplossing bestaat, de ontheffing aangevraagd wordt onder een aangewezen belang en de gunstige staat van instandhouding van de soort niet in het geding is. De ontheffinghouder heeft aangegeven te voldoen aan de voorwaarden zoals deze worden gesteld in artikel 3.8 lid 5 van de Wnb.

3. Overwegingen

De ontheffinghouder is voornemens het spoortalud nabij De Glimmende Punt te herstellen. Een bever heeft diep gegraven in het spoortalud, en tevens zijn er verse vraat- en glijsporen aangetroffen waardoor het spoortalud is verzakt. Hiermee ontstaat gevaar voor het treinverkeer ter plaatse van dit spoortalud.

Op maandag 24 januari 2022 heeft een ecooloog van adviesbureau Altenburg & Wymenga een veldbezoek aan de locatie gebracht. Hierbij is vastgesteld dat het om een solitaire bever gaat die op dat moment gebruikt maakt van het plangebied en actief graaft in het spoortalud. Het hol is recent gegraven en er is geen sprake van een (kraam)burcht.

Voorgestelde werkwijze

Om eventuele negatieve effecten op de bever, als gevolg van het herstellen van het spoortalud en daarmee de veiligheid in het plangebied, te minimaliseren, zijn de volgende maatregelen voorgesteld:

De bever wordt voorafgaand aan de uitvoering van de werkzaamheden gevangen en verplaatst naar een geschikt beverbiootop. Voor het snel en succesvol vangen, vervoeren en uitzetten van een bever is specialistische kennis en ervaring noodzakelijk. Om deze reden zal het vangen en uitzetten plaatsvinden onder begeleiding van een deskundige medewerker(s) van Bureau Biota en Staatsbosbeheer, die reeds ervaring hebben met het vangen, vervoeren en uitzetten van bevers.

De maatregelen zullen bestaan uit het plaatsen van meerdere vangkooien. Deze kooien worden regelmatig (minimaal 1x per dag) gecontroleerd door een beverdeskundige, door medewerkers van Bureau Biota en Staatsbosbeheer. Daarnaast zullen de kooien uitgerust worden met digitale (sms-) melders waarmee de betreffende medewerkers melding krijgen wanneer een kooi dichtvalt en direct ter plaatse kunnen komen. Dit voorkomt dat een bever onnodig lang in een vangkooi blijft zitten. Indien nodig zal na overleg met de beverdeskundigen gebruik gemaakt kunnen worden van een vangnet en/of vangstok. Het doel van het vangen blijft altijd de bever met zo min mogelijk stress te kunnen vangen en verplaatsen.

Na het vangen in de vangkooi wordt de bever overgeplaatst in een transportmodule waarna hij naar de uitzet locatie getransporteerd wordt. De tijd tussen het vangen en het uitzetten wordt zo kort mogelijk gehouden.

De ontheffinghouder zal de bever uitzetten op een locatie welke vooraf is afgestemd met de Provincie Drenthe, Staatsbosbeheer en het Drents Landschap. De locatie waar de bever wordt uitgezet, is het Peizerdiep in de Onlanden.

Figuur 2: uitzetlocatie bever Onlanden (Peizerdiep – Schipsloot – Kleibosch – Grootte Waal - Gouwe)

Uitgangspunt is de bever(s) te verplaatsen naar een locatie in een omgeving met dezelfde of zelfs betere (ecologische) functionaliteiten dan de huidige, niet duurzame beverlocatie. Daarmee zal het vangen en verplaatsen een bijdrage kunnen leveren aan het in stand houden of zelfs versterken van de populatie bevers in Groningen en Drenthe.

Als gevolg van de maatregelen blijft zorgvuldigheid voldoende gewaarborgd en de herstelbare schade aan natuurwaarden tot een aanvaardbaar minimum beperkt

3.1 Alternatievenafweging

De herstelwerkzaamheden zijn gebonden aan deze locatie omdat de graverij zich op deze specifieke locatie bevindt. De werkzaamheden niet uitvoeren, betekent een gevaar voor het treinverkeer ter plaatse. Een alternatieve werkwijze is hier niet aan de orde omdat de graverij van de bever hersteld dient te worden om de situatie weer veilig te maken.

Er wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de bever door zorgvuldig te werk te gaan en te voorkomen dat het dier wordt gedood of verwond. Voor de ingreep, en dan het vangen en verplaatsen, bestaat geen andere bevredigende oplossing.

3.2 Belangenafweging

De ontheffinghouder geeft in de aanvraag aan te werken in het belang van *volksgezondheid of openbare veiligheid of dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en voor het milieu wezenlijk gunstige effecten* genoemd in artikel 3.8 lid 5 sub b van de Wnb.

De bever heeft gegraven in een spoortalud van ProRail. Hierdoor is een risico voor het treinverkeer ontstaan in verband met verzakking ter plaatse. Verdere ondermijning zal tot verkeersgevaarlijke situaties kunnen leiden met betrekking tot het treinverkeer. Daarom dient de bever gevangen en verplaatst te worden naar een ander geschikt biotoop voor de bever, bij het Peizerdiep in de Onlanden.

Wij kunnen instemmen met de in de aanvraag beschreven belangen. De genoemde belangen vormen een voldoende onderbouwing om het optreden van geringe negatieve effecten op de aangevraagde soort te rechtvaardigen.

3.3 *Staat van instandhouding*

In het Beverbeheerplan Groningen-Drenthe is een beoordeling gegeven van de gunstige staat van Instandhouding (GSVI) van de bever op basis van gegevens tot 2019. Op landelijk niveau scoort de bever op alle beoordelingsaspecten gunstig en is de GSVI bereikt (Lammertsma et al. 2019; Jansman et al. 2016). Op lokaal niveau, relevant in dit verband, was dit in 2019 al bijna het geval. Op dit moment is er een nog kleine populatie. De Jonge-Stegink (2021) schat in dat er per juni 2021 circa 65 leefgebieden in Groningen en Drenthe waren met bij benadering 247 bevers. Er komen nog steeds nieuwe waarnemingen bij en volgens het Beverbeheerplan (Bos et al. 2020) kunnen de aantallen nog fors toe nemen. Het huidige geschatte aantal ligt weliswaar ruim boven de gangbare minimumgrens van 125 dieren, maar is nog kleiner dan de door Jansman *et al.* (2016) geformuleerde minimumomvang van 1225-1880 dieren voor een duurzame populatie op lange termijn. Voor een genetisch gezonde populatie op kortere termijn, van 125 bevers, is er ruim voldoende areaal en natuurlijk verspreidingsgebied in Groningen en Drenthe, zeker als de aangesloten gebieden in Friesland, Zuid-Drenthe en het Eemland (Duitsland) erbij worden gerekend. De beoordeling van het aspect 'leefgebied' is daarom 'gunstig'. Dit areaal is echter niet overal bezet. De beoordeling van het aspect 'natuurlijk verspreidingsgebied' is daarom 'matig ongunstig' (Bos et al. 2020). In het Beverbeheerplan is voorzien dat voldaan zal worden aan een GSVI als er aansluiting en uitwisseling is met deelpopulaties in de rest van Nederland en Duitsland (Lammertsma et al. 2019). Groei naar een grotere omvang, een meer complete verspreiding en verbindingen met de metapopulatie in de rest van Nederland en Duitsland is wenselijk. Voor beide is het perspectief aanwezig en gunstig. De huidige staat van instandhouding van de soort in de omgeving van het plangebied is hier vooral van afhankelijk. De huidige staat van instandhouding van de soort in Groningen en Drenthe zal niet worden aangetast door de ingreep.

In de voorliggende situatie gaat het om een solitair dier dat zich ver van bestaande populaties kan vestigen en jarenlang kan overleven zonder partner. Het dier heeft zich momenteel gevestigd op een locatie die verre van optimaal is. Het dier wordt daarom weggevangen en in een voor de bever optimaal biotoop uitgezet. De kolonisatie van dit gebied, dat in het Beverbeheerplan als 'bever welkom gebied' aangemerkt is, zal hierdoor een positieve impuls kunnen krijgen. De exacte uitzetlocatie zal het Peizerdiep in de Onlanden zijn, die in samenspraak met het bevoegd gezag, Staatsbosbeheer en het Drents Landschap tot stand is gekomen.

De voorgestelde aanpak heeft geen negatieve effecten op de aangetroffen beschermde soort. Gezien bovenstaande is gewaarborgd dat de huidige populatie in stand kan blijven, en zeker gezien de verplaatsing naar voor de bever gunstiger gebied. De huidige populatie van bevers kan hierdoor toenemen in de toekomst en hier blijft mede de gunstige staat van instandhouding van bevers gewaarborgd.

3.4 *Zorgplicht en broedseizoen*

Naast de bever waarvoor de ontheffinghouder de ontheffing heeft aangevraagd, kunnen ook andere soorten worden aangetroffen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. In het gebied is de Alpenwatersalamander aanwezig, maar deze ondervindt geen hinder van het vangen en uitzetten van de bever.

Daarnaast gebiedt artikel 1.11 van de Wnb eenieder voldoende zorg in acht te nemen voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende planten en hun directe leefomgeving. Activiteiten of werkzaamheden die leiden tot negatieve effecten op gebieden of specifieke plant- of diersoorten dienen achterwege gelaten te worden, of zo uitgevoerd te worden waardoor de effecten worden beperkt of ongedaan gemaakt.

Naast de zorgplicht dient de ontheffinghouder ook rekening te houden met het broedseizoen van vogels. Werkzaamheden die een negatief effect kunnen hebben op het broedsucces van vogels dienen uitgesteld te worden. Over het algemeen wordt voor het broedseizoen van vogels een periode aangehouden van 15 maart t/m 15 juli. Echter, dit kan in de praktijk per vogelsoort en per individu verschillen. Een ecologisch deskundige dient vast te stellen dat het broedseizoen voor de op het plangebied aanwezige soorten ten einde is.

4. Conclusie

Gelet op vorenstaande besluiten wij ontheffing van de Wnb te verlenen. Aan deze ontheffing zijn de voorschriften verbonden zoals vermeld in het besluit.